

Sygnatura akt I C 687/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wałbrzych, dnia 21 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Anna Tęcza-Paciorek

Protokolant:sekr. sąd. Anna Dymarska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 r. w Wałbrzychu

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko R. F.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. F. na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 481 zł (czterysta osiemdziesiąt jeden złoty) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego R. F. na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 60 (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego R. F. kwoty 481 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2013 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła, że pozwany zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na samochód marki F., o nr rej. (...), z okresem ubezpieczenia od dnia 10 stycznia 2013 r. do dnia 09 stycznia 2014 r. z (...) SA (...), na mocy którego był zobowiązany do uiszczenia składki w kwocie 481 zł rocznie. Składka powyższa nie została uiszczona. W dniu 28 marca 2014 r. strona powodowa zawarła z (...) SA umowę przelewu wierzytelności, na podstawie której nabyła powyższą wierzytelność. Strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty, jednak bezskutecznie.

W dniu 02 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy L. (...) w L. wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od pozwanego całość roszczenia.

W dniu 15 stycznia 2015 r. pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o przeprowadzenie rozprawy i oddalenie powództwa w całości.

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy L. (...) w L. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w W.

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2015 r. pozwany wniósł o nałożenie na stronę powodową obowiązku zwrotu pozwanemu kwoty 943,49 zł, jako nienależnie pobranej, wraz z należnymi odsetkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lutego 2012 r. w K., R. F. zawarł z E. W. umowę sprzedaży samochodu marki F. (...), o nr rej. (...), rok produkcji 2011 r., na podstawie której R. F. zakupił powyższy pojazd za kwotę 25.000 zł.

dowód: - umowa z dnia 12.02.2012 r., k. 122

Powyższy pojazd posiadał ubezpieczenie w firmie (...) z siedzibą w W., zawartą na okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia 09 stycznia 2013 r. Składka za powyższe ubezpieczenie była uiszczona w całości przez E. W.. R. F. nie wypowiedział powyższej umowy ubezpieczenia po zakupie auta.

bezsporne

W dniu 23 lutego 2012 r. R. F. zawarł z firmą (...) SA umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na samochód marki F. (...), zakupiony od E. W., na okres od dnia 23 lutego 2012 r. do dnia 22 lutego 2013 r. Następnie powyższa polisa została wznowiona przez R. F. na okres od dnia 23 lutego 2013 r. do dnia 22 lutego 2014 r.

dowód: - polisa ubezpieczeniowa z dnia 23.02.2012 r., k. 123

- wniosek z dnia 21.02.2013 r., k. 124

Wobec braku wypowiedzenia umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na pojazd marki F. (...), nr rej. (...), (...) SA V. (...) z siedzibą w W. wystawiła polisę nr (...), na kolejny okres ubezpieczenia tj. od dnia 10 stycznia 2013 r. do dnia 09 stycznia 2014 r. Składka ubezpieczenia została skalkulowana na kwotę 481 zł.

dowód: - wyciąg z umowy ubezpieczenia z dnia 25.03. (...), k. 93

- informacja z (...) z dnia 15.06.2015 r., k. 108 – 109

W dniu 28 marca 2014 r. (...) SA V. (...) z siedzibą w W. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę sprzedaży wierzytelności obejmującą między innymi wierzytelność (...) SA (...) w stosunku do R. F. wynikającą z umowy (...), na kwotę 481 zł z datą zapłaty do dnia 20 marca 2013 r.

dowód: - umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 28.03.2014 r. wraz z załącznikiem, k. 87 – 92

(...) Sp. z o.o. w W. wzywało R. F. do zapłaty zadłużenia.

dowód: wezwanie z dnia 23.04.2014 r., k. 94

R. F. do dnia dzisiejszego nie uiszczył na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwoty 481 zł.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Niesporne w sprawie było to, że pozwany w dniu 12 lutego 2012 r. zakupił od E. W. samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...), który był objęty ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w firmie (...) z siedzibą w W., na okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia 09 stycznia 2013 r. Również poza sporem pozostawał fakt, że składka z tytułu powyższego ubezpieczenia była uiszczona przez poprzedniego właściciela w całości i że R. F. po zakupie przedmiotowego samochodu nie wypowiedział obowiązującej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwany przyznał, że zawarł umowę OC na powyższy pojazd z innym ubezpieczycielem w dniu 23 lutego 2012 r., co jego zdaniem powinno powodować, że poprzednia umowa ubezpieczenia ulegnie rozwiązaniu, gdyż nie można posiadać ubezpieczenia OC w dwóch i więcej firmach. W związku z powyższym w niniejszej sprawie sporne pozostawały kwestie prawne, a nie faktyczne.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Jednakże w odniesieniu do ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych reguły dotyczące tych ubezpieczeń zmieniły się po dniu 10 lutego 2012 r., obejmując jednak zasięgiem zmian tylko umowy zawarte po tej dacie, nie zmieniając regulacji, co do umów zawartych przed powyższą datą. Powyższe wymaga w niniejszej sprawie dogłębnej analizy i prawnego przedstawienia, z uwagi na to, że to właśnie stanowiło punkt sporny między stronami.

Rozróżnienie regulacji prawnych, o których mowa powyżej, wynika z nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), która weszła w życie 11 lutego 2012 r. (Dz. U. Nr 124, poz. 1152). Zmiany w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) spowodowały, że istniejący problem podwójnego ubezpieczenia ma różne rozwiązania w zależności od tego, kiedy umowa ubezpieczenia została zawarta. Inny stan prawny dotyczy zatem umów ubezpieczenia zawartych do dnia 10 lutego 2012 r., a inny umów zawartych od dnia 11 lutego 2012 r.

Podwójne ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych to sytuacja, w której posiadacz pojazdu objęty jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie dwóch (lub więcej) umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w tym samym czasie. Celem regulacji prawnej jest zapewnienie ciągłości ochrony ubezpieczeniowej posiadaczowi pojazdu, tak aby zminimalizować ryzyko wyrządzenia szkody innej osobie nie posiadając ochrony ubezpieczeniowej. W praktyce oznacza to automatyczne zawarcie umowy ubezpieczenia OC na kolejny rok, w przypadku, gdy posiadacz pojazdu nie wypowiedz jej w ustawowym terminie (art. 28 powołanej ustawy) oraz możliwość korzystania przez nabywcę pojazdu z umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zbywcy pojazdu do końca okresu ubezpieczenia, na który umowa została zawarta (art. 31 przedmiotowej ustawy).

Zgodnie z art. 28 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152), w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 lutego 2012 r., jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy. Zapis ten w praktyce skutkuje tym, iż w razie niewypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC u dotychczasowego ubezpieczyciela nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu, na który została zawarta, oraz zawarcia w innym zakładzie ubezpieczeń kolejnej umowy ubezpieczenia OC, posiadacz ten zostaje objęty ochroną ubezpieczeniową w każdym z zakładów: dotychczasowym zakładzie oraz u kolejnego ubezpieczyciela. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest możliwość wystąpienia z żądaniem zapłaty składki przez każdy z zakładów ubezpieczeń. Innymi negatywnymi skutkami takiego stanu rzeczy jest również niemożliwość wcześniejszego lub znaczne utrudnienie (przed upływem dwunastomiesięcznego okresu) rozwiązania automatycznie zawartej na kolejne 12 miesięcy umowy ubezpieczenia, co wynika z kolei z art. 33 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Problem podwójnego ubezpieczenia pojawia się również w związku ze stosowaniem przepisu art. 31 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (w brzmieniu obowiązującym do 10 lutego 2012 r.), który wskazuje, iż w razie zbycia pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na nabywcę pojazdu przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że nabywca wypowiedz ją przed upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego. W razie zatem, gdy nabywca pojazdu zawarze umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z kolejnym zakładem ubezpieczeń, a nie dokonał wypowiedzenia takiej umowy zawartej przez zbywcę pojazdu z innym zakładem ubezpieczeń, znajdzie się również w sytuacji, w której obydwa zakłady ubezpieczeń będą mogły zażądać od nabywcy zapłaty składki lub jej części.

W stanie prawnym dotyczącym umów zawartych do dnia 10 lutego 2012 r., w sytuacji podwójnego ubezpieczenia, przepisy nie przewidywały możliwości rozwiązania umowy ubezpieczenia przez posiadacza pojazdu z którymkolwiek z zakładów ubezpieczeń, w trakcie jej trwania. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 33 ustawy o ubezpieczeniach

obowiązkowych, rozwiązanie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych możliwe było jedynie w ściśle określonych przypadkach, tj:

- 1) z upływem okresu, na który została zawarta;
- 2) z chwilą wyrejestrowania pojazdu mechanicznego;
- 3) z dniem odstąpienia od umowy w przypadku określonym w art. 29 ust. 3 (tj. niezarejestrowania pojazdu w terminie 30 dni od daty zawarcia umowy sprzedaży);
- 4) w przypadkach określonych w art. 31 ust. 1 i 4 (tzn. wypowiedzenia przez nabywcę pojazdu w terminie 30 dni od daty zakupu);
- 5) z chwilą udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu mechanicznego w okolicznościach niepowodujących zmiany posiadacza, z uwzględnieniem art. 79 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r., nr 108, poz. 908);
- 6) z upływem 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, z uwzględnieniem art. 474 i art. 476 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. nr 60, poz. 535).

W niniejszej sprawie natomiast żadna z powyższych sytuacji, wymienionych w pkt 1 – 6, nie zaistniała. Ponadto pozwany zakupił pojazd w dniu 12 lutego 2012 r., ale objęty był on ubezpieczeniem obowiązującym od dnia 10 stycznia 2012 r., a zatem jeszcze przed wejściem w życie nowelizacji ustawy z dnia 22 maja 2003 o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Składka za powyższe ubezpieczenie była opłacona w całości przez poprzedniego właściciela. Jak pozwany sam wskazał nie wypowiedział powyższej umowy, tylko zawarł kolejną z innym ubezpieczycielem. Natomiast w toku całego postępowania powoływał się na przepisy zmienione i obowiązujące od dnia 11 lutego 2012 r., twierdząc, że dotyczą one również umów zawartych przed dniem wejścia w życie nowelizacji, co jednak było błędnym przekonaniem. Wobec zatem braku wypowiedzenia umowy OC zawartej na okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia 09 stycznia 2013 r., a opłaconej w całości, została zawarta kolejna umowa ubezpieczenia OC na okres od dnia 10 stycznia 2013 r. do dnia 09 stycznia 2014 r., zgodnie z treścią art. 28 ust. 1 powołanej ustawy, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 11 lutego 2012 r. Strona powodowa natomiast domagała się właśnie zapłaty kwoty 481 zł tytułem niezapłaconej składki za okres od dnia 10 stycznia 2013 r. do dnia 09 stycznia 2014 r., co w świetle powołanych powyżej przepisów było w pełni zasadne.

Uwzględnieniu podlegało również powództwo w zakresie roszczenia odsetkowego na podstawie art. 481 k.c. Skoro bowiem pozwany był zobowiązany do zapłaty składki za umowę ubezpieczenia OC do dnia 20 marca 2013 r., to po tym dniu pozostawał w zwłoce, co uzasadnia naliczanie odsetek ustawowych od dnia 21 marca 2013 r.

Sąd jednocześnie oddalił w toku procesu zgłoszone przez pozwanego wnioski dowodowe w postaci zwrócenia się do strony powodowej z zapytaniem czy została E. W. zwrócona kwota odpowiadająca składce ubezpieczeniowej za ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, zawartej na okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia 09 stycznia 2013 r. oraz w postaci pisma z dnia 30 czerwca 2015 r., gdyż w ocenie Sądu dowody te zmierzały jedynie do przedłużenia postępowania i nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Ponadto po sprzedaży auta to nie E. W. była uprawniona do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia i uzyskania ewentualnie zwrotu nadpłaconej składki, gdyż w myśl powołanych już wyżej przepisów, prawa i obowiązki sprzedającego przeszły w całości na kupującego w chwili podpisania umowy sprzedaży samochodu w dniu 12 lutego 2012 r. A jak sam pozwany przyznał w dniu zakupu pojazdu miał on ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w firmie (...) z siedzibą w W., a zatem skoro pozwany jej nie wypowiedział, to nie miał prawa tego uczynić tym bardziej poprzedni właściciel samochodu.

Na marginesie wskazać należy, że pozwany chcąc uzyskać od strony powodowej zwrot nienależnie, jego zdaniem, pobranej kwoty 943,49 zł łącznie z należnymi odsetkami, winien wystąpić z odrębnym pozwem, gdyż nie dokonał powyższego ani w ramach zgłoszenia zarzutu potrącenia, ani jako powództwa wzajemnego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku.

Rozstrzygając w pkt II wyroku o kosztach procesu, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na zasądzoną kwotę składa się opłata sądowa w wymiarze 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wymiarze 60 zł, tj. w wysokości stawki minimalnej określonej w § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.